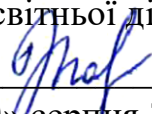

**Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ

**КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА
«29» серпня 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.20 Стратегічне управління в туризмі

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма «Туризм»

(назва освітньої програми)

освітнього рівня перший (бакалаврський)

(назва освітнього рівня)

галузь знань 24 Сфера обслуговування

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 242 Туризм

(шифр і назва спеціальності(тей))

Інститут філології та масових комунікацій

Обсяг, кредитів:4

Форма підсумкового контролю: залік

Київ 2024 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Викладач	Танська Людмила Вацлавівна, кандидат культурології, завідувач кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій
Профайл викладача	https://vo.uu.edu.ua/user/profile.php
Канали комунікації	<i>Електронна пошта: tanska2008@ukr.net</i> <i>Вайбер, телеграм: +38067-708-67-01</i>
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу https://vo.uu.edu.ua/ за адресою	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=26759

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4 кредити ЄКТС	Галузь знань 24 Сфера обслуговування (шифр і назва)	Вид дисципліни обов’язкова (загальноуніверситетська, обов’язкова чи за вибором студента)	
Загальний обсяг годин – 120 годин	Спеціальність 242 Туризм (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціалізація (назва)	Цикл підготовки професійний (загальний чи професійний)	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи – 1,5	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год.	год.
Практичні, семінарські			
20 год.		год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
70 год.		год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Вид семестрового контролю: залік			
Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми навчання – 41.6% для заочної форми навчання – 10%			

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання;
3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи заплановані програмою дисципліни і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання, університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Стратегічне управління в туризмі» є розкриття сутності та можливостей імплементації стратегій управління для туристичних фірм, ознайомлення із сучасними методами та прийомами роботи в умовах галузевої конкуренції з орієнтацією на створення стійких конкурентних переваг у майбінньому.

Для досягнення поставленої мети під час викладання курсу «Стратегічне управління в туризмі» передбачається виконання наступних **завдань**:

- формування у здобувачів комплексних знань щодо особливостей стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу, а також принципів розроблення та реалізації стратегії розвитку туристичного підприємства та її зв'язок з поточним плануванням;
- набуття здобувачами знань щодо особливостей правового регулювання туристичної діяльності в контексті визначення стратегічних цілей розвитку підприємств;
- розуміння здобувачами економічної сутності категорії конкурентоспроможності туристичного підприємства та її зв'язок з іншими категоріями;
- вивчення основних закономірностей та принципів стратегічного та бізнес планування туристичних підприємств в Україні;
- надання знань щодо методів стратегічного аналізу та особливостей застосування стратегій туристичного підприємства;
- набуття навичок створення стратегічних та бізнес-планів діяльності підприємств туристичного бізнесу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями**:

- здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо щодо реалізації стратегії розвитку туристичної сфери в Україні;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність спілкуватися державною мовою;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність працювати в команді та автономно;
- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку

туризму в цілому та окремих його форм і видів;

- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

- розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;

- здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Програмними результатами навчання є:

- знати, розуміти, вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів щодо обслуговування туристів;

- знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу, туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;

- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;

- розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна);

- управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері;

- планувати, розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;
- застосовувати основні нормативно-правові акти України при створенні туристичного підприємства;
- визначати стратегію діяльності туристичного підприємства;
- розробляти основні фінансові документи для планування розвитку туристичного підприємства;
- визначати напрямки рекламної політики туристичного підприємства та організовувати його рекламну діяльність.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	3K 1	3K 3	3K 7	3K 8	3K 12	3K 14	3K 15
OK 2.20	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ΦΚ 1	ΦΚ 4	ΦΚ 5	ΦΚ 6	ΦΚ 7	ΦΚ 9	ΦΚ 12	ΦΚ 14	ΦΚ 15
OK 2.20	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	IPPH 1	IPPH 2	IPPH 5	IPPH 6	IPPH 8	IPPH 10	IPPH 17
OK 2.20	+	+	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Основні положення туристичного законодавства щодо обслуговування туристів та методологічні основи стратегічного управління в туризмі.

Тема1. Основні теоретичні засади управління в туристичній сфері та принципи туристичного законодавства в умовах протидії агресії Росії.

- 1.1. Предмет, об'єкт та зміст управління в туризмі
- 1.2. Сучасний стан туристичної галузі України в умовах протидії агресії росії.
- 1.2. Стратегічне планування - основна функція управління
- 1.3. Туристичне законодавство в світі та в Україні

Тема 2. Методологічні рівні наукового планування

- 2.1. Теоретичний рівень та методологічні засади діяльності суб'єктів туристичного ринку.
- 2.2. Теоретико-емпіричний рівень та принципи організації туристичного обслуговування.
- 2.3. Емпіричний рівень та ідентифікація туристичної документації.

Тема 3. Систематизація основних видів планування діяльності туристичних підприємств

- 3.1. Вибір орієнтації планування
- 3.2. Аналіз туристично - рекреаційного потенціалу території та вибір стратегії.
- 3.3. Здійснення класифікації видів планування

Тема 4. Маркетинговий план діяльності туристичних установ

- 4.1. Визначення загальнофірмових та маркетингових цілей на основі проведених досліджень ринку туристичних послуг
- 4.2. Основні підходи до розробки стратегії туристичного підприємства
- 4.3. Методи оцінки ефективності використання вибраної стратегії

4.4. Товарна політика

4.5. Вибір цінової стратегії туристичного підприємства

4.6. Планування маркетингової комунікаційної системи туристичної фірми

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Стратегічний та бізнес- план діяльності туристичного підприємства

Тема 5. Стратегічне управління

- 5.1. Поняття стратегічного менеджменту
- 5.2. Характерні риси стратегічного управління в організації

туристичного бізнесу

- 5.3. Переваги стратегічно орієнтованого туристичного бізнесу

Тема 6. Маркетингові та інноваційні стратегії в туристичному бізнесі

- 6.1. Маркетингові стратегії туристичних підприємств
- 6.2. Інноваційні стратегії туристичного підприємства
- 6.3. Стратегії кластеризації в туристичному бізнесі

Тема 7. Бізнес-план

7.1. Суть бізнес-планування

7.2. Критерії оцінки ефективності бізнес-плану

7.3. Критерії комерційної та бюджетної ефективності проекту

7.4. Методи аналізу та оцінки ризиків інвестиційних проектів

7.5. Бізнес-планування як спосіб самореалізації топ-менеджменту в професійній туристичній сфері.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передус цій дисципліні: Інформаційні технології, Основи туризмознавства, Готельно-ресторанний бізнес.

Міжпредметні зв'язки: Основи туризмознавства, Менеджмент та маркетинг в туризмі. Сучасні інформаційні системи в туризмі, Основи туризму та орієнтування, Туристичне країнознавство, Туристсько-рекреаційні комплекси світу, Спеціалізований туризм, Міжнародний туризм.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 Основні положення туристичного законодавства щодо обслуговування туристів та методологічні основи стратегічного управління в туризмі															
Тема 1.Основні теоретичні засади управління в туристичній сфері та принципи туристичного законодавства в умовах протидії агресії росії	16	4		2			10								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 2. Методологічні рівні наукового планування	15	4		2			9								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації

Тема 3. Систематизація основних видів планування діяльності туристичних підприємств	13	4	-			9								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 4. Маркетинговий план діяльності туристичних установ	22	6	4			12								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Модульний контроль (ІНДЗ)	10					10								Письмова модульна контрольна робота
Разом за змістовим модулем 1	6 6	18	8			40								
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Стратегічний та бізнес-план діяльності туристичного підприємства														
Тема 5. Стратегічне управління	17	4	4			9								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 6. Маркетингові та інноваційні стратегії в туристичному бізнесі	17	4	4			9								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 7. Бізнес план	20	4	4			1								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Модульний контроль (ІНДЗ)	10					10								ІНДЗ: письмове завдання для самостійного опрацювання
Разом за змістовим модулем 2	54	12	12			30								
Усього годин	120	30	20			70								

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

Лекція – це розгорнутий, організований в доступній формі систематичний і послідовний виклад сутності теоретичної проблеми або проблеми соціально-політичного, морального, етичного, естетичного змісту. Логічним центром лекції є певне теоретичне узагальнення, що належить до сфер наукового пізнання. Лекція викладачем проводиться із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint).

Лекція передують чітким формулюванням теми, її найважливіших завдань і плану. Помітний ефект дає визначення на початку лекції проблеми, яка потребує свого розв'язання, розкриття її значення для науки, техніки, пояснення явищ суспільного життя, для процесу навчання і виховання.

В процесі лекції викладачем детально аналізуються найважливіші факти, явища, події, коротко викладається другорядний матеріал; роз'яснюються складні явища, поняття, формули та ін. Доцільний прийом так званої конкретизації, тобто розкриття складного явища чи поняття на одному або кількох переконливих конкретних прикладах. Висновки й узагальнення можуть формулюватися за фактами, будучи результатом аналізу фактичного матеріалу (індукція) або ж навпаки, обґрунтовуватись конкретними фактами, які доводять висновки, формули, закономірності, сформовані вчителем (дедукція).

Тема лекції, як правило, поділяється на основні питання. Завершуючи розгляд одного з питань, викладач робить короткий висновок (або пропонує зробити це учням) і називає наступне питання. Чіткість поділу лекції на питання полегшує її сприйняття, запис і засвоєння.

Побічним завданням лекції є навчання учнів самостійно робити доповіді.

Наочні методи – виділяються дві групи: методи ілюстрацій і методи демонстрацій. **Метод ілюстрації** передбачає показ студентам викладачем ілюстрованих посібників: плакатів, карт, малюнків на слайдах презентації. **Метод демонстрацій** передбачає демонстрацію викладачем туристичних брошур, рекламних видань, сувенірної продукції, спеціальної продукції готельного та ресторанного бізнесу, показ професійно орієнтованих фільмів тощо.

Кейс-метод (англ. *Case method*, метод кейсів, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) — техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати

можливі рішення і вибрати найкраще з них. Кейси ґрунтуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації.

1. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації

Індуктивні та дедуктивні методи навчання характеризують дуже важливу особливість методів - здатність розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір викладачем певної логіки розкриття змісту досліджуваної теми - від часткового до загального й від загального до часткового.

Застосування дедуктивного чи індуктивного методу в певній ситуації визначається провідною дидактичною задачею, поставленою педагогом на цьому етапі навчання. Якщо, наприклад, викладач вирішив сконцентрувати увагу на розвитку дедуктивного мислення узагальненого характеру, то він використовує дедуктивний метод, поєднуючи його з проблемно-пошуковим, реалізованим за допомогою спеціально побудованої бесіди. До цієї підгрупи методів організації навчання належать і методи навчального аналізу, синтезу, навчальної аналогії, виявлення при-чинно-наслідкових зв'язків.

2. За ступенем самостійності мислення

Репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання. Ці методи навчання визначаються насамперед на основі оцінки ступеня самостійності мислення студентів, у пізнанні нових понять, явищ і законів. Репродуктивний характер мислення передбачає активне сприйняття й запам'ятовування матеріалу, що повідомляється викладачем чи в іншому джерелі інформації. Застосування цих методів не можливе без використання словесних, наочних і практичних методів та прийомів навчання. Так, у репродуктивно організованій бесіді викладач ґрунтується на відомих студентам фактах, на раніше отриманих знаннях. Завдання обговорити гіпотези, припущення не ставляться.

Наочність при репродуктивному методі навчання також застосовується з метою кращого й активнішого засвоєння і запам'ятовування інформації студентами. До репродуктивних методів належать пояснювально-ілюстративний і відтворювальний.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти повинні засвоїти знання, повідомлені педагогом, а також отримані з книг, кінофільмів та інших джерел у готовому вигляді, без розкриття шляхів доказу їх істинності. Здобуваючи готові знання, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Така діяльність необхідна, тому що вона дає змогу в стислий час у концентрованому вигляді надавати потрібні знання та зразки способів діяльності. Підтвердження правильності наведених положень використовуються у цьому випадку не як докази, а ілюстрації. Цей метод

розвиває сприйняття, осмислення (розуміння чужих думок) і пам'ять у студентів.

Відтворювальний метод. Після засвоєння знань необхідна організація діяльності з їх відтворення і застосування в ситуаціях, подібних до наведених у зразках. До відтворювального методу належать розв'язання типових завдань, створення презентацій доповідей тощо..

Проблемно-пошукові методи навчання. Проблемно-пошукові методи застосовуються викладачем в ході проблемного навчання. Під час їх використання викладач застосовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить запитання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організовує колективне обговорення можливих підходів до розв'язання проблемної ситуації, підтверджує правильність висновків, ставить готове проблемне завдання. Студенти, спираючись на колишній досвід і знання, висувують припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їх походження, вибирають найбільш раціональний варіант.

Метод проблемного викладу. Педагог, використовуючи різні засоби (засоби демонстрації, кіно, підручники, наочні приладдя тощо) не просто викладає матеріал, а спочатку ставить проблему, формулює пізнавальну задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, показує логічний шлях її вирішення студентам. Вони стають немов би свідками пошуку. Викладач пропонує студентам розвиток наукової думки, звертається до фактів з історії науки. У лекційному викладі цей метод був і залишається провідним;

3. За ступенем керування навчальною діяльністю.

Самостійна робота - діяльність студентів, яка полягає в самостійному визначенні мети, завдань, засобів їх досягнення на основі пізнавальних потреб та інтересів; виборі власного пізнавального шляху, спрямованого на створення творчого освітнього продукту; аналізі результату.

Під час організації навчальної самостійної роботи викладач ставить перед студентами цілі, пов'язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно, тобто без безпосередньої його участі, досягнути цих цілей. Залежно від задуму він визначає час здійснення самостійної роботи в процесі навчальних занять, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з'ясовує повноту, глибину та обсяг обов'язкового виконання завдань, здійснює допоміжні заходи (консультації, спостереження, співбесіди та ін.) з опосередкованого управління діяльністю студентів і діагностики якості самостійної роботи.

Індивідуальна робота - форма організації навчального процесу, яка забезпечує реалізацію творчих можливостей студента через індивідуально спрямований розвиток здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у встановленому порядку (регламентований час, розклад) з урахуванням потреб і можливостей студента. Завдання викладача під час таких занять полягає не лише в перевірці та оцінюванні вивченого студентом, а й коригуванні його дій, допомозі організувати процес самостійного оволодіння знаннями. Індивідуальні заняття здійснюються в процесі консультацій із навчальних питань, творчих контактів, під час ліквідації академза-боргованості, виконання індивідуальних завдань тощо.

Ефективність індивідуальної роботи залежить від стану суб'єктів цього процесу, їхньої мотивації, педагогічної майстерності викладача, рівня використання інформаційних технологій тощо. Лише за високих показників можливий перехід навчання в новий стан, який характеризується як діяльність самонавчання студента (викладача). Правильно організована індивідуальна робота формує в студентів свідомі самостійні навчальні дії, вони відчують себе вільними від зовнішніх обставин, обирають зручний темп роботи і спосіб виконання завдання, активно використовують для досягнення цілей усі засоби, розуміючи, що тільки від власних дій залежить результат.

Самоосвіта - специфічний вид діяльності, яку особистість здійснює добровільно з метою задоволення пізнавальних потреб чи покращення своїх особистісних якостей або здібностей.

У цьому трактуванні самоосвіти теж наголошено на її діяльній стороні, однак ця діяльність здійснюється відповідно до задумів самої особистості. Це означає, що цілі самоосвіти, засоби їх досягнення людина обирає сама чи сприймає як власні. Відмінність між самоосвітою і самостійною роботою полягає в тому, що самоосвітня діяльність відбувається під керівництвом викладача і без його участі під час виконання самостійної роботи.

Самостійна, індивідуальна роботи та самоосвіта особистості є складними видами її діяльності, які можуть бути пов'язані між собою, збігатися на певних етапах розвитку або загалом. Самостійна та індивідуальна роботи за умови позитивного ставлення і повного розуміння студентами їхніх цілей можуть стати самоосвітньою діяльністю. Щойно мета самостійної роботи перестає бути метою студента, відбувається зворотний перехід від самоосвіти до самостійної та індивідуальної роботи. Шляхом таких взаємопереходів можна підвищити рівень готовності особистості до самоосвіти, особливо тоді, коли домінують вектори руху від самостійної роботи до самоосвіти. Для того щоб

забезпечити трансформацію самостійної роботи в самоосвітню діяльність, необхідно сформувати у студентів позитивне ставлення до професійно значущих цілей, високий рівень знань, умінь самостійно працювати з джерелами інформації, організаційно-управлінські уміння й навички.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), перегляд відеооглядів інновацій в сфері туризму.

5.3. Інклюзивні методи навчання

Методи формування свідомості - це методи різнобічного впливу на свідомість, почуття і волю з метою формування поглядів і переконань. До них належать бесіда, лекція, диспут і метод прикладу.

Бесіда. Її особливість у тому, що педагог, спираючись на наявні у студентів знання, моральні, етичні норми, підводить їх до засвоєння нових. Для успішного проведення бесіди потрібне обґрунтування актуальності теми; формулювання питань, які спонукають до розмови; спрямування розмови у потрібному напрямі; залучення студентів до оцінювання подій, вчинків і явищ суспільного життя. Це сприяє формуванню у них відповідного ставлення до дійсності, до своїх моральних і громадських обов'язків. Важливим є підсумування розмови, прийняття конкретної раціональної програми дій для втілення її в життя.

Дещо складнішою для педагога є **індивідуальна бесіда**, мета якої в тому, щоб викликати співрозмовника на відвертість. Педагог має дбати про те, щоб пропонувані моральні сентенції (судження) студент не лише усвідомив, а й пропустив через свій внутрішній світ, тобто пережив. Цього можна досягти, наводячи переконливі приклади.

Одночасно студент має відчувати, що педагог є союзником, щиро прагне допомогти йому і знає, як це зробити. Якщо йдеться про порушення правил поведінки, то спершу слід з'ясувати причини і мотиви, а відтак визначати форму педагогічного впливу. Не можна індивідуальну бесіду зводити до суцільної критики негативних вчинків. Треба вибудовувати її так, щоб людина, яка здійснила цей вчинок, сама усвідомила його аморальність.

Лекція. Її сутність - у послідовному, систематичному викладенні певної проблеми. Лекція може мати епізодичний характер або належати до певного

тематичного циклу, кіно-лекторію. Успіх її залежить від добре продуманої композиційної побудови, вдало дібраних переконливих аргументів, необхідних для оцінювання подій і фактів, особистих якостей лектора, його здатності володіти спеціальними психологічними прийомами.

Теоретичні положення лекції мають тісний взаємозв'язок з практикою, з життям колективу, що дає змогу встановити довірливий контакт із аудиторією. Найскладнішим моментом лекції є відповіді на запитання студентів, які потребують уточнення фактів, оцінювання певного явища, думки лектора щодо якоїсь проблеми. Запитання можуть мати полемічний характер. Лектор не повинен ухилятися від відповідей на них, оскільки це може бути підставою хибного тлумачення певного факту або його нерозуміння.

Диспут. Як метод формування свідомості особистості передбачає вільний, невимушений обмін думками, колективне обговорення різноманітних питань. Під час диспуту його учасники обстоюють свою позицію, переконуються в правильності чи помилковості своїх поглядів. Розкриваються їх ерудиція, культура мовлення, логічне мислення. Тематику диспутів викладач добирає так, щоб спонукати учасників до роздумів над серйозними світоглядними питаннями: про мету життя, щастя, обов'язок людини перед суспільством та ін. Питання диспуту мають зацікавити, змусити замислитися над суттю проблеми, сприяти формуванню власного ставлення до неї. Важливо у процесі диспуту створити атмосферу невимушеності: усі повинні почуватися рівними, ніхто не має права повчати й ображатися, виступи мають бути відвертими й аргументованими.

Метою диспуту є не прийняття остаточних рішень, а надання його учасникам можливостей для самостійного аналізу проблеми, аргументації власних поглядів, спростування хибних аргументів інших.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з трьох змістовних модулів і викладається в двох навчальних семестрах: перший змістовний модуль в першому семестрі, а другий і третій змістові модулі відповідно у другому семестрі.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	Не передбач.
1.2. Відвідування практичних занять	Не передбач.
1.3. Робота на практичному занятті	5
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	
1.5. Виконання модульної роботи	5
1.6. Виконання ІНДЗ	15
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	
II. Додаткові	
Виконання завдань для самостійного опрацювання	
2.1. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10
2.2. Підготовка конкурсної наукової роботи з будь-якої теми курсу	10
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5
Разом: 25	
Максимальна кількість балів за додаткові види роботи: 25	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	відмінно	5	A	відмінно
45 – 53	добре	4	BC	добре
36 – 44	задовільно	3	DE	задовільно
21 – 35	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 20		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.4. Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	відмінно	5	A	відмінно
30 – 35	добре	4	BC	добре
24 – 29	задовільно	3	DE	задовільно
14 – 23	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 13		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Разом	Залік	Сума
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Методологічні основи планування діяльності туристичних установ	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Організаційно-виробничий план діяльності підприємства			
30	30	60	40	100

7. Рекомендована література

Базова література:

1. Вихристенко Б.І., Опанасюк Н.А. Практико-правові аспекти діяльності громадських туристичних організацій України. Бюлетень Міністерства юстиції України. Київ, 2015. №5. 110 с.
2. Кіріяджи В.В. Правове регулювання галузей турбізнесу: учбов. посібник. Донецьк: ДІТБ, 2017. 339 с.
3. Кубах А.І., Коляда Т.А., Харитонов О.В. Правове регулювання туристської діяльності: Навчальний посібник. Х.: ХНАМГ, 2015. 282 с.

4. Планування і організація туристичного бізнесу в Україні: Збірник нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка; Київ. ун-т туризму, економіки і права. К.: Юрінком Інтер, 2014. 640 с.
5. Ткаченко Т.І., Мельник С.В., Новак М.В. Управління якістю готельних послуг: монографія. К.: КНТЕУ, 2016. 234 с.
6. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика: Навчальний посібник / Т.А.Городня, А.Ф.Щербак. – К.: Кондор-Видавництво, 2012. – 436 с.
7. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. – К.: Центр учбової літератури. 2019. -384 с.
8. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу: Навчальний посібник / Л.П. Дядечко. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
9. Мальська М.П. Економіка туризму: теорія та практика: Підручник / М.П. Мальська, М.Й. Рутинський, С.В. Білоус, Н.Л. Мандюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 544с.
10. Мальська М.П. Туристичний бізнес: теорія та практика: Навч. посіб. / М.П. Мальська, В.В. Худо. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
11. Мальська М.П. Основи маркетингу в туризмі – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 336 с.
12. Мальська М., Антонюк Н. Основи європейської інтеграції. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 320 с.
13. Маркетинговий аудит: комунікаційний аспект:монографія./ І.І. Монтрин, Н.В. Барна, А.В. Коротєєва. – К.: Університет «Україна», 2021. – 212 с.
14. Ткаченко Т.І. Економіка готельного господарства і туризму: Навч. посібник / Т.І. Ткаченко, С.П. Гаврилюк. – К.: КНТЕУ, 2010. – 179 с.

Додаткова література:

1. Монтрин І., Коротєєва А. Оцінювання ефективності реклами підприємства на ринку туристичних послуг // Маркетинг в Україні. 2019 -№5. С. 17-23.
2. Павлик В., Тесленко В. Права людини: міжнародні договори ООН та Ради Європи / Комітет виборців України. К.: Факт, 2017. 151 с.
3. Погорілко В.Ф., Головченко В.В., Сірий М.І. Права і свободи людини і громадянина в Україні. - Київ, 1997. С.24-25.

4. Палієнко С.В., Танська Л.В., Коротєєва А.В. Вплив інформаційних технологій на організацію туристичної діяльності: сучасні тенденції та перспективи// Актуальні проблеми економіки. - 2025.- № 2 (284).- с.6-15.
5. Доценко А.І., Танська Л.В. Розвиток та організація екологічного туризму на природних заповідних територіях України. Вісник Університету «Україна». -2024.-№12 (39).-с. 54-64.
6. Танська Л.В., Палієнко С.В. Інформаційні технології в туризмознавстві: нові можливості та виклики// Актуальні проблеми економіки. - 2025.- № 1 (283).- с.98-107.
7. Танська Л.В. Глобалізація культури в контексті динаміки соціокультурних систем // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. Київ. 2023. Вип. 2. С. 42 – 47.
8. Ольшанська О.В., Танська Л.В., Зорін О.О. Інтеграція стратегічного управління, економіки та рекреації для розвитку туризму// Актуальні проблеми економіки. - 2024.- № 11 (281).- с.169-178
9. Танська Л.В., Коротєєва А.В., Зорін О.О. Організація інклюзивних туристичних послуг: стратегічні підходи// Актуальні проблеми економіки. - 2024.- № 12 (282) .- с.182-191.
10. Коротєєва А.В., Танська Л.В. Виклики відновлення світового туристичного ринку: овертуризм та інклюзивний туризм.//Ефективна економіка. - 2025. – С.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.world-tourism.org>
2. http://www.harrisinteractive.com/harris_poll/index.asp.
3. <http://www.satis.kiev.ua>
4. <http://www.shipregistr.kiev.ua>

8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах). Реферати і практичні роботи, вилучені з Інтернет-джерел не зараховуються. Також не зараховують повторні роботи, запозичені у інших студентів.</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені на онлайн-платформі MOODLE та переслати в електронному варіанті на електронний ресурс навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і електронні посібники на освітній платформі MOODLE та самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

Робочу програму перевірено

«29» серпня 2024 р.

Заступник директора

Інституту філології та масових комунікацій _____ Каріна ШЕКІР

